

The article deals with the problem of a new approach in teaching foreign languages in modern conditions, touches upon such notions as the «European competence» and students' abilities to communicate successfully in every day life.

УДК 378.147

Л.В. Філіппова, викл.

Кіровоградський національний технічний університет

Навчання самоконтролю знань на заняттях з іноземної мови

Розглядається питання про значення самоконтролю та методи його формування. оцінка, діяльність, самоконтроль, мотивація, вміння, навички, знання, еталон

Кожен предмет вузівського навчання, в тому числі й іноземна мова, відіграє певну роль у вирішенні поставлених перед вузом задач. Питання про розвиток у студентів потреби в знаннях є одним з найактуальніших для сучасної вищої школи. Зараз результати вивчення іноземної мови виявляються незначними і викликають у студентів невдоволення. Щоб досягти практичної направленості, міцності і дієвості знань, важливо не тільки переглянути організацію процесу їх засвоєння, а й внести серйозні корективи у всі форми контролю навчальної роботи студентів. Сполучення контролю з боку викладачів з самоконтролем студентів є однією з найважливіших дидактичних вимог до контролю. Необхідно, щоб методи контролю збуджували прагнення студентів до самоконтролю. В цьому випадку зусилля викладачів зливаються з зусиллями студента, зовнішні впливи сполучаються з внутрішнім удосконаленням, що, природно, веде до оптимізації контролю. Самоконтроль розглядається як вміння студентів самостійно знаходити, виправляти, попереджати помилки у власній діяльності та оцінювати свої результати на основі співставлення наявного у них рівня знань, умінь та навичок з того чи іншого предмета з еталонним рівнем, що висувається вимогами навчальних програм.

Введення самоконтролю у навчальний процес вимагає, щоб оцінка, яка виставлена студентом самостійно, була адекватною оцінці викладача. Це стає можливим в тому випадку, коли критерії оцінки при самоконтролі студентів будуть відповідати критеріям оцінки викладача, тобто будуть єдиними. Завдання викладача – ознайомити студентів з єдиними критеріями оцінки знань, умінь та навичок зі свого предмета. За Б.Г.Ананьєвим, педагогічна оцінка є фундаментом, на якому будується самоконтроль тих, хто навчається.

Для формування у студентів здатності до самоконтролю необхідно створити студенту умови для прояву самостійності; включити його в активну само оціночну діяльність; озброїти раціональними прийомами засвоєння знань, умінь та навичок з навчальних дисциплін; мотивувати оцінку учбової діяльності студентів з боку викладача.

При навчанні студентів самоконтролю знань необхідно сполучати різноманітні його форми – фронтальний, груповий (взаємний) та індивідуальний на трьох етапах

роботи над учбовим матеріалом: «Введення учбової інформації», «Тренування в спілкуванні», «Практика в спілкуванні».

Особливість навчання самоконтролю знань полягає в тому, що об'єкт керівництва, тобто студент, виступає як суб'єкт керівництва, тобто викладач.

Завдання викладача – показати студентам важливість оціночних міркувань, звернути увагу студентів на якість самих знань і тільки після цього – на оцінку, яка виражає цю якість. Викладачам необхідно пам'ятати, що учбова інформація, яка самостійно контролюється студентами, повинна строго відповідати об'єму знань, умінь та навичок, який висувається програмними вимогами з тієї чи іншої дисципліни.

Дані досліджень показують, що в результаті цілеспрямованого навчання студентів самоконтролю знань, у них виробляється вміння не тільки **чути** відповідь, а й **слухати** відповідь, тобто фіксувати позитивні й негативні моменти тієї чи іншої відповіді. Вміння самому контролювати власну роботу – один з проявів самостійності, що необхідний студентам для поглиблення і розширення знань.

Кожному викладачеві необхідно усвідомити, що сполучення фронтальної, групової та індивідуальної форм роботи не тільки збільшує можливість закріплення організаційних вмінь, але і створює умови для їх удосконалення в процесі широкого обговорення зі студентами найбільш раціональних прийомів роботи, аналізу їх успіхів та невдач.

Відповідальним моментом у навчанні самоконтролю є усвідомлення мети діяльності та ознайомлення студентів зі зразками, за якими вони будуть порівнювати отримані результати і способи виконання роботи, які вони використовували. Для цього контрольні ознаки мають бути зафіксовані на плакатах, в учбових таблицях, інструкціях. В процесі навчання самоконтролю використовуються різні способи інструктування студентів перед виконанням ними завдання: словесне пояснення, письмово-графічне, показ дій. При цьому рекомендується вказати студентам, що треба перевіряти, якими засобами, за якими ознаками. Причому студенти повинні добре знати об'єкт самоконтролю при виконанні того чи іншого учбового завдання. На успішне формування самоконтролю впливає вимогливість викладача та його установка на необхідність систематичного самоконтролю. Для цього викладач регулярно дає студентам спеціальні завдання, організує на занятті відповідні ситуації, що вимагають від них проведення контрольних дій. Стимулом до оволодіння самоконтролем є систематична перевірка дій студентів з боку викладача і його оцінка.

Формування дій контролю і самоконтролю має вестись на основі специфічно організованих вправ, які, з одного боку, створюють студенту мотив для контролю і самоконтролю, а з іншого – допомагають йому користуватись цими формами діяльності та еталонами. При виконанні вправ студентам дозволяється користуватись словниками, граматичними довідниками, учбовими текстами. Після закінчення роботи їм видаються ключі-відповіді для самоперевірки.

Вправи доцільно розташовувати за принципом підвищення складності для того, щоб показати, як можна керуватися дидактичним принципом «від простого до складного». У вправи можна включати додаткові матеріали з нових джерел, що містять додаткову інформацію по темі, що вивчається. Це вносить різноманітність та пожвавлення в роботу, сприяє реалізації дидактичного принципу зацікавленості у навчанні.

Найважливішими умовами успішного формування навичок самоконтролю є: знання викладачем можливостей всіх методів та засобів навчання, а також вміння вибирати їх запасні варіанти на випадок недостатньої підготовленості студента, труднощів при виконанні того чи іншого завдання.

Результати досліджень показують, що систематичне використання самоконтролю у навчальному процесі сприяє підвищенню зацікавленості до іноземної мови, зниженню труднощів її засвоєння, підвищенню задоволеності заняттями, підвищенню успішності з іноземної мови.

Список літератури

1. Давыдов В.В. Содержание и структура учебной деятельности школьников. // Формирование учебной деятельности школьников. / Под ред. В.В. Давыдова, И. Лампшера, А.К. Марковой. М., 1982.
2. Ананьев Б.Г. Избранные психологические труды. / М., 1980. Т. II.

Рассматривается вопрос о значении самоконтроля и методы его формирования.

The problem of self-control and methods of its formation is considered.

УДК 621. 793

А.В. Галико доц., канд. техн. наук

Кіровоградський національний технічний університет

Ударно-абразивне зношування деталей машин та агрегатів

Розглянуто основні закономірності ударно-абразивного зношування і запропоновано рекомендації по вибору матеріалів для робочих органів різних агрегатів.

В більшості випадків зношування є важливою причиною зниження довговічності деталей машин та механізмів. Тому основними питаннями проблеми довговічності є розробка заходів по підвищенню їх зносостійкості. Більшість робіт в цьому напрямі присвячено вивченню зношування в умовах тертя ковзання або котіння. Зношування, пов'язане з ударом, вивчалось мало. До числа об'єктів, де має місце зношування при ударах в середовищі абразива, слід віднести багаточисленні деталі дробарок, пневмоударників, землечерпальних і дорожних машин, траки гусеничного ходу машин та ін. Признаком абразивного зношування є утворення на поверхні направленої шорсткості, яка співпадає з напрямом переміщення абразиву відносно цієї поверхні.

Мікрорельєф при ударно-абразивному зношуванні принципово відрізняється від рельєфу поверхні абразивного зношування при ковзанні. В місцях контакту поверхні з зернами абразиву діє великий питомий тиск, внаслідок якого частина абразивних зерен проникає в поверхню і утворює на ній лунки, що визиває локальну пластичну деформацію. При наступних контактах частина зерен абразиву попадає в раніше утворені лунки, розширює і поглиблює їх. Інші зерна, проникаючи між лунками, можуть визвати деформацію металу і немов-би “завальцювати” лунки, які утворилися раніше. Багаторазова деформація визиває в зоні контакту з абразивом відрив часток металу з поверхні зношування. Такий механізм має місце найбільш часто при